وتاری سودانی لە لوتکەی ئاشتی قاهیرەی 2023دا

محەمەد شیاع سودانی سەرکی ئەنجومەنی وەزیران ئەمە شەمە جەختیکردەوە کە عێراق بە توندی هەوڵەکانی چەکردنی کێرتی غەزە لە گەلەکەی دەتدەکاتەوە، ئەمەش ئاماژەیە بە ئەوەی عێراق دواناکەوێت لە پشکێشکردنی هەر جۆرە هاوکارییەکی ئێگیری بە کێرتی غەزە. سەرۆك وەزیران لە وتارێکیدا لە لوتکەی ئاشتی قاهیرەی 2023دا بڵپەی بیاننامەیەکی نووسینگەی راگیاندنی خۆی وتی: گەلی فەلەستین بە ئامانجگرتنی خەڵکی مەدەنی لە کەمپەگەی نیشتجێبوون و کەسا و نەخشانکاندا دڵخرێنە ژێر پرسیەکی جینسایدەوە،دەرکەوت کە کەمکوژی نەخشانەی (معەمدانی) ڕووخساری ڕاستقینەی داگیرکاری زایۆنیستی نیشان دا و مێبەستکانی کە لە هەموو هەڵە سوورکان تێپەڕی. ئاماژەی بۆشدا: ئەوەی ڕووەدات جەنگی تەواوە کە بکوشتنی خەڵکی بە دیفاع و سپاندنی گەمارۆیەکی خنکێنەر بەسەر ئەوەی لەژیانیان ماوەتەوە ،ئەستەم بووشە وەنا بکرێت کە ڕژانە چی ڕووەدات لە دەندایەتی و کەمکوژی وناشتنی بێتاوانکان لەژێر دار وبەردی ماڵکانیان لەسەر زەوی یەکەم ئاوارەبوونیان لەرۆژانی نکبە لە ساڵی 1948. جەختیشی لەوە کردەوە : کە ئەمە غەزە تاقیکردنەوەیەکی نوێ بە نەزمی جیهانی پکدەهێنێت، کە چەندین جار شکستی هێناوە لە جێبەجێکردنی بڕیاکانی مرۆڤایەتی و دادپەروەری و ئازادی کە داوای دکات و فەلەستین شایەتحاڵکی زیندووە بە ئەم

شکستە، ئاماژەی بۆشکرد کاتی ئۆە هاتووە کتایی بەم داگیرکاریيە ڤاویيە بهێنرێت و ئازارکانی گەلی فەلەستین ناباگرین. سەرۆك وەزیران لە درێژەی قسەکانیدا وتی: نادادپەروەری ئاشتییەکی بەردەوام بەرهەم ناهێنێت و هیچ ڕێگەیەك نییە بۆ گەیشتن بۆ ئاسایش و کتاییهێنان بە توندوتیژی جگە لە لابردنی هۆکارەکانی، دیارترینیان داگیرکاری و سیاسەتەکانی هەڵاواردنی ڕەگەزییە و کە قەوارەی زایۆنی بەردەوامە لە پشتڵکردنی یاساکان، لەوانەش یاساکانی جەنگ، و ئۆەش کاریگەری لەسەر ئاسایشی نەودەوڵەتی و بەاوبوونەوەی ململانێکان دەبێت لەسەر ئاستی ناوچەیی. ناوبراو ئاماژەی بۆەدا : کە داگیرکاری بەردەوامە لە پشتڵکردنی ڕەکەکوتننامەی سیمی جنۆف سەبارەت بە دیلەکانی جەنگ و ڕەکەکوتننامەی چوارەم کە پارێزگاری لە خەڵکی مەدەنی لە ناوچە داگیرکراوەکان دابین دەکات، ئاماژەی بۆشکرد کە کیانەکەی زایۆنی بەردەوامە لە پشتڵکردنی پێیمانی نەودەوڵەتی مافە مەدەنییەکان و جاێنامەی جیهانی مافەکانی مرۆڤ، و زیاتر لە 78بڕیارنامەی ئەنجومەنی ئاسایش پێیوەست بۆ پرسی فەلەستینی. ئاماژەی بۆشکرد : ئەگەر ڕێز لە بڕیارنامە نەودەوڵەتییەکان بگیرایە و دەزگا نەودەوڵەتییەکان بەرپرسیارێتی خۆیان لە ئەستۆ بگرتایە، پرسی فەلەستین نەدەگەیشتە ئەم هەلومەرجە کارەساتبارانە،عەراق بە توندی هۆکانی چەکردنی کەرتی غەززە لە گەلەکەی ڕەتدەکاتەوە و هیچ بوارێك نییە بۆ چەکردنیی کەرتی غەززە، باسی نیشتەجێکردن دەکەن، یان دروستکردنی کەمپی پەنابەران و هیچ شوێنێك بۆ فەلەستینییەکان نییە جگە لە خاکەکەیان. سودانی جەختی لە پێویستی ئاگربەستی دەستبەجێ و کردنەوەی دەروازە سنووریيەکان و ڕێگەدان بە چوونە ژوورەوەی یارمەتییە مرۆییەکان و کەرەستەی فریاگوزاری و دواتر کارکردن بۆ دەستبەرکردنی ئاوگەکەی سەلامەت و هەمەلایەنەی زیندانیان و دەستبەسەرکراوان، جەختی لەوە کردەوە کە پێویستە هۆکان بدرێن بۆ ئەوەی گەمارۆی کەرتی غەززە بۆ تەواوی هەبگیرێت بۆ ئەوەی دۆنیا بۆنی لەوەی کارەساتەکە دووبارە نەبێتەوە. ناوبراو داوای دامەزراندنی سندوقێك بۆ پشتیوانی و ئاوەدانکردنەوەی کەرتی غەززەی کرد و عەراقیش دواناکەوێت لە پشکەشکردنی هاوکارییەکان ، جەختیشی لەوە کردەوە کە دەبێت هەوڵشاندنەوەی پرسی فەلەستین و هەوڵدان بۆ ناشتنی بۆستەرێت، و نەخڵر مرۆڤ مافی ئاشتبوونەوە، سازشکردن، یان بەخشینی هیچ بۆناوی گەلی فەلەستین، چونکە فەلەستینییەکان خاوەنی زەوی و پرسەکەن. ڕوونیشی کردەوە : کە شرعیەتی نەودەوڵەتی و لەگەڵ ئۆەشدا هەموو گەلانی ئازاد، هەشتا داوای دەوڵەتەکی فەلەستینی دەکات کە قودس پایتەختی خۆی بێت، نێك بە هۆی نیشتەجێبوونەکانەوە لێت بکرێت، یان بەهۆی پێینەوە و سیاسەتی برسیکردنەوە زەلیل بکرێت، و بەردەوامبوون لە پشتگوێخستنی مافە ڕەواکانی گەلی فەلەستین تەنیا توندوتیژی و توندڕەوی زیاتر بەرهەم دەهێنێت و ناسەقامگیری زیاتر لە ناوچەکە و جیهاندا بەرهەم دەهێنێت.